METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

JTS 2026-2029

Metsähallituksen lausunto

Ympäristövaliokunnalle 13.5.2025

Henrik Jansson, luontopalvelujohtaja
p. 0400 328 759

Kuva: Harri Tarvainen

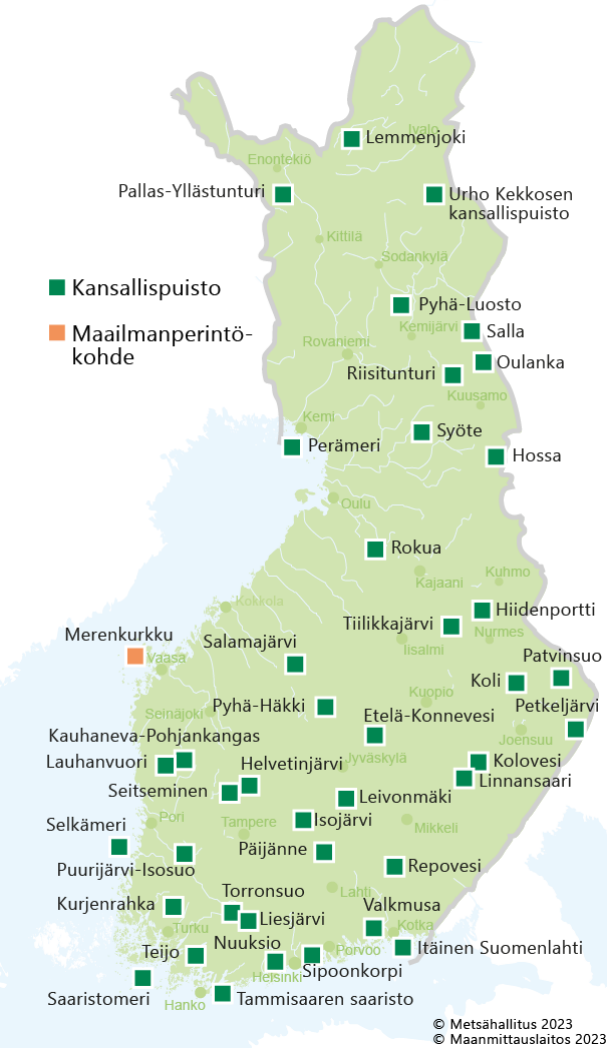

© Metsähallitus 2023
© Maanmittauslaitos 2023

Luonnonsuojelualueverkoston hoitaja luonnon ja ihmisten hyväksi

- **41 kansallispuistoa**, yli 1 miljoona hehtaaria. Hoidossa koko Suomen luonnonsuojelualueverkosto, hoidettavia alueita on taseessa 4,5 miljoonaa ha.
- Kansallispuistojen **käyntimäärät** jatkavat pitkän aikavälin kasvuaan.
- Luontopalvelut on **Helmi-elinympäristöohjelman** merkittävin toteuttaja Suomen luonnon hoitajana olemassa olevilla suojelualueilla.
- **Digipalveluja ja -järjestelmiä** kehitetään merkittävästi: asiakaspalvelu, tiedon taso mm. luontoa koskevaan päätöksentekoon ja kustannustehokkuus paranevat.
    - Hyödyt myös Metsähallituksen ulkopuolelle

Laskeva kehys vaikuttaa myös retkeilijöiden palveluihin

- VM:n kehyspäätöksen mukaan Luontopalvelujen perusrahoitus (mom. 35.10.52) laskee vuoden 2025 tasosta vuodesta 2027 alkaen 2,5 milj.€ (5,4%).
- Leikkauksilla on suorat vaikutukset Luontopalvelujen tulostavoitteisiin mm. virkistyskäyttöstrategian toteutuksessa sekä luonnonsuojeluverkoston hoidossa ja Helmi-ohjelman toteutuksessa
- Vaikutukset tulevat näkymään myös ihmisten arjessa ja retkeilijöiden palveluissa
- Luontopalvelut panostaa kuitenkin vahvasti toiminnan uudistamiseen, digitaalisiin palveluihin sekä tuottavuuden parantamiseen ja sitä kautta tulevaisuuden toimintaedellytysten varmistamiseen

Tehtävät lisääntyneet - taloudellinen tilanne tiukentunut

- Uusia alueita hankittu ja luonnonsuojelutehtävät lisääntyneet – mm. uusia kansallispuistoja perustettu 2000-luvulla yhteensä 12 kpl, historiallisia arvokohteita siirtynyt Luontopalveluille
- Rahoitus on vähentynyt merkittävästi viime vuosina: Vuonna 2024 käytettävissä oleva rahoitus oli 11,8 M€ vähemmän kuin vuonna 2023, RISE- rahoitus päättyi vuoteen 2024
- Luontopalveluissa käytiin muutosneuvottelut loppuvuonna 2023 sekä 2024 (RISE), yhteensä yli 40 vakituista ja yli 100 määräaikaista palvelussuhdetta päättynyt

Tavoitteena turvata ydintoimintojen rahoitus

- Luontopalvelujen ydintehtäviä ovat luonnonsuojelu sekä maksuttomien virkistys- ja retkeilymahdollisuuksien tarjoaminen
- Paljon toimenpiteitä tuottavuuden parantamiseksi jo toteutettu: toimintatapauudistus, organisaatiouudistus, Tuottavuutta kokonaisvaltaisesti lisäävä ARVO-hanke (tietojärjestelmä- ja arkkitehtuuriuudistus, johon on saatu erillisrahoitus VM:stä) sekä laajat kustannussäästöt
- Parhaillaan käynnissä palveluvarustusverkoston priorisointi maastossa - – valtakunnalliset kriteerit
- Säästöjä haetaan myös tarkastelemalla Luontopalvelujen hallinnassa olevaa rakennuskantaa (2400 rakennusta, VM:n tuottavuusrahoitus)

Toimintaa kehitetään vahvasti tulevaisuuden tarpeisiin

- Uudistunut Luontoon.fi –palvelu parantaa reitistö- ja luontoliikuntatietojen kattavuutta ja laatua
- Digitaalinen asiakaspalvelu mahdollistaa suunnatun viestinnän (esim. häiriötiedotteet)
- Luonnon monimuotoisuustyössä tuottavuus, laatu ja kattavuus lisääntyy uuden teknologian avulla
- Avoimesti julkaistavat retkeilyrakenteiden piirustukset tukevat asiakaslähtöistä suunnittelua ja muotoilua

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä